

TULETÕRJE- JA PÄÄSTEINSPEKTOR III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid tuletõrje- ja päästeinspektori III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu juurde moodustatud päästeteenistuse töörühm koosseisus:

Ain Karafin	Päästeamet
Margus Möldri	Päästeamet
Mairit Kratovits	Siseministerium
Raoul Raidna	Tallinna Tuletõrje- ja Päästeamet
Margo Tammepõld	Järvamaa Päästeteenistus
Tarmo Marvet	Väike-Maarja Päästekool
Peeter Randoja	Sisekaitseakadeemia Päästekolledž

Ajavahemikus 15.03 – 30.03.2002.a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 22 tuletõrje- ja päästeteenistuste ettevõtete ja koolitajate esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Tuletõrje- ja päästeinspektor III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuse nõuete võrdleva analüüsiga; Leonardo Da Vinci Project, European Firefighter Vocational Study, Project supported by the Federation of the European Union Fire Officers Association, 1997.

Tuletõrje- ja päästeinspektori III kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Tuletõrje- ja päästeinspektori III kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 21.06.2002. a. Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu otsusega nr. 1.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – uute kontseptsioonide ja lähenemisviiside väljaarendamine või tegevuspoliitika arengusuundade väljatöötamist eeldavate tööülesannete täitmine erinevate funktsioonide ja koordineerimisega; põhjalikud teadmised tegevusvaldkonnast või kogu valdkonda puudutavad oskused; vastutus analüüside, diagnooside ja otsuste ning nende elluviimise eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Eriosauskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste komplitseeritud töövõtete valdamine. tegevusvaldkonna ulatuses.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub päästeteenistus tuletõrje- ja päästeteenistuste valdkonda, kood 7525.

Ametite Klassifikaatoris² kuulub tuletõrje- ja päästeinspektor 3. pearühma “Keskastme spetsialistid ja tehnikud”, kood 3151.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles: Tuletõrje- ja päästeinspektor III

Inglise keeles: Fire inspector III

Vene keeles: Пожарный инспектор III

Soome keeles: Palotarkastaja III

5 KUTSEKIRJELDUS

Tuletõrje- ja päästeinspektori tööülesanneteks on järelevalve teostamine tule- ja kemikaaliohutuse ning hädaolukorraks valmisoleku korraldamise üle. Tema töö eesmärgiks on tulekahjude ning muude õnnetuste ennetamine ja tegevuste planeerimine õnnetustega kaasnevate kahjude vähendamiseks.

Tuletõrje- ja päästeinspektori töö seisneb erinevate ülesannete täitmisel:

- 1) tuleohutusülevaatuste teostamine, planeeringute ja ehitiste ning rajatiste projektide läbi vaatamine ja kooskõlastamine, valmis ehitiste ülevaatamine tuleohutuse seisukohast, tulekahjude analüüsi teostamine, haldussunni rakendamine, tuleohutusosalase selgitustöö läbiviimine ning tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine;
- 2) järelevalve teostamine kemikaaliohtlikes ettevõtetes;
- 3) riskianalüüside tegemise ja kriisireguleerimisplaanide koostamise nõustamine.

Tuletõrje- ja päästeinspektori töö eeldab oskust planeerida oma tööd ja aega ning töötamist erinevate andmebaasidega.

Tööks vajalikud isikuomadused on analüüsi- ja koostöövõime, suhtlemisvalmidus, suuline ja kirjalik väljendusoskus ning kohusetunne.

Tuletõrje- ja päästeinspektor III kvalifikatsiooni taotlemisel on nõutav:

- 1) keskharidus, tuletõrjuja-päästja II kvalifikatsioon, vähemalt 3-aastane tööstaaž päästealal, kutsestandardi nõuetele vastav kooolitus ja vastamine terviseseisundi nõuetele või

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 2) kõrgharidus, kutsestandardi nõuetele vastav koolitus ja vastamine terviseseseisundi nõuetele või
- 3) tuletõrje- ja päästeala spetsilist III kvalifikatsioon

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

- 6.1.1 Tööõigus – kesktase
- 6.1.2 Töökeskkonna ohutus
 - 1) töötervishoid ja tööhügieen
 - 2) tuleohutus
 - 3) elektriõhutus
 - 4) esmaabi andmine
 - 5) vormiriietus ja isikukaitsevahendid
 - 6) turvasüsteemid
 - 7) jäätmekäitlus
- 6.1.3 Keeleoskus (vt lisa A)
 - 1) eesti keel – kesktase
 - 2) üks võõrkeel – algtase
- 6.1.4 Arvuti kasutamine: moodulid AO1 – AO7 (vt lisa B)

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Päästeala süsteem, struktuur ja töökorraldus
- 6.2.2 Kutsealaga seotud õigusaktid - kesktase
- 6.2.3 Organisatsioonikäitumine – kesktase
- 6.2.4 Organisatsiooni juhtimine – kesktase
- 6.2.5 Psühholoogia – algtase
- 6.2.6 Suhtlemine ja kutseeetika – kesktase
- 6.2.7 Tulekustutus- ja päästetöödel kasutatavad töövahendid ja varustus (vt lisa C)
- 6.2.8 Tulekustutustööd
 - 1) tulekahju alused
 - 2) tuletõrjesisivarustus
 - 3) suitsusukeldumine
 - 4) tulekahjude eritüübid ja nende iseärasused
 - 5) tegutsemine erinevates olukordades
 - 6) tööohutus tulekustutustöödel
- 6.2.9 Päästetööd
 - 1) õnnetuste eritüübid ja nende iseärasused
 - 2) tegutsemine erinevates olukordades
 - 3) tööohutus päästetöödel
- 6.2.10 Häirekorraldus
- 6.2.11 Tulekustutus- ja päästetööde juhtimine
- 6.2.12 Ehitiste tuleohutus – kesktase
 - 1) ehitamise üldalused
 - 2) ehituslik tuleohutus
 - 3) projekteerimisnormid (standardid)
- 6.2.13 Tuleohutusnõuded – kõrgtase
- 6.2.14 Tuleohutusjärelvalve teostamine – kesktase
 - 1) tuleohutusülevaatused

- 2) ehitusprojektide läbivaatamine
 - 3) haldussunni rakendamine
 - 4) tulekahjude tekkepõhjuste selgitamine
 - 5) tulekahjude arvestus ja analüüs
 - 6) tuleohutusalane selgitustöö
- 6.2.15 Hädaolukorrale valmisoleku tagamine – kesktase
- 6.2.16 Kemikaaliohutuse tagamine – kesktase

6.3 **Isikuomadused ja võimed**

- 1) koostöövõime
- 2) usaldusväärsus
- 3) kohusetunne
- 4) otsustusvõime
- 5) analüüsivõime

7 **KEHTIVUSAEG**

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktaase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtaase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid